

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın M. Mehdi Eker tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

Antalya Milletvekili

Saruhan Oluç

Meyve ve sebzelerin yetiştirilmesi sırasında kullanılan pestisitlerin kalıntı miktarlarını tespit etmek amacıyla yapılan Antalya merkezli bir çalışma gıdaların mevzuatta belirtilen maksimum limit değerlerinin çok üzerinde kalıntı içerdiğini ortaya çıkardı. Çalışma sofralardaki bazı temel meyve ve sebze ürünlerinin ciddi oranda pestisit ya da tarım ilacı kalıntısı içerdiğini ve başka açılardan da çeşitli sorunlar içerebileceğini ortaya koydu.

Ülkemizde Türkiye’de pestisitlerin hangi üründe, ne miktar kullanılacağını **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı**, 29099 sayılı ve 25 Ağustos 2014 tarihli “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”yle geçen yıl yeniden düzenledi. Bu tarihten önce geçerli yönetmelik 31 Aralık 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 2009/62 sayılı “Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Bulunmasına İzin Verilen Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Tebliği” idi. 2009 tarihli bu tebliğden önce ise 2008/41 sayılı kalıntı limitleri tebliği yürürlükte idi.

Tarımsal üretimde kullanılan ve kimyasal özelliklerine göre az veya çok zehirli etkiye sahip kimyasal maddeler olan pestisitlerin insan ve çevre sağlığı açısından sorunlara neden olduğu biliniyor. Bütün ülkeler gıdalardaki bu tip zehirli kimyasal madde kalıntılarını belirlemek için her yıl belirli sayıda ürünü laboratuvar testlerine tabi tutarak sağlık risklerini belirlemek ve gereken önlemleri almak konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Bu nedenle ;

1) Ülkemizde son on yıl içinde gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmalarda, çalışmanın yapıldığı tarihte geçerli yönetmelik dikkate alınmak koşuluyla, yurtiçinde tüketilen ürünlerdeki pestisit kalıntıları açısından durum nedir. Her yıl kaç adet ürün analiz edilmiş ve yüzde kaçının mevzuata aykırı olduğu tespit edilmiştir?

- 2) Ülkemizde son on yıl içinde gıdalardaki pestisit kalıntısını belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmalarda, çalışmanın yapıldığı tarihte geçerli yönetmelik dikkate alınarak, yurtdışına gönderilen ürünlerdeki pestisit kalıntıları açısından durum nedir? Her yıl kaç adet ürün analiz edilmiş ve yüzde kaçının mevzuata aykırı olduğu tespit edilmiştir?
- 3) Son on yıl içinde yurtdışına gönderilen gıda ürünlerimizin parti bazında sayısı kaçtır ve yine kaç parti ürün ihraç edildiği ülkeden kalıntı sorunu nedeniyle geri gönderilmiştir?
- 4) Yurtdışında kalıntı sorunu nedeniyle geri gönderilen ürünler yurtiçi tüketimine sunulmakta mıdır?
- 5) Antalya bölgesinde faaliyet gösteren tarla, örtüaltı vs. hepsi dâhil üretici sayısı kaçtır ve ürün bazında düşünülürse her yıl ortalama kaç parti ürün piyasaya sunulmaktadır? Pazarla ne sıklıkla ürün sunulduğuna ilişkin bir bilgi var mıdır? Örneğin sadece Antalya'da 70 bin civarında üretici olduğu ve her birinin ekim-dikim yaptığı ürünlerden ortalama 3-5 kez hasat yaparak piyasaya sunduğu düşünülürse, en az 300-350 bin parti ürün için yurtiçi denetim çalışmalarında ve ihracat kontrolleri hariç tutularak ne sıklıkla ve ne sayıda kalıntı analizi yapılmaktadır?
- 6) Ülkemizdeki il veya bölge bazında pestisit kullanımı farklılık göstermektedir. Antalya'da birim arazide kullanılan pestisit miktarı ne kadardır?
- 7) Halk sağlığını korumak için veya kamu adına yapılan kalıntı analizlerinde özel laboratuvarlara yetki verilmesi doğru bir uygulama mıdır? Bu konuda faaliyet gösteren özel laboratuvarların sayısı kaçtır? Bu konuda faaliyet gösteren özel laboratuvarlar kalıntı analizlerinde aynı yöntemi mi kullanmaktadır? Laboratuvarların kalıntı analizi işini doğru ve güvenilir bir şekilde yapıp yapmadıkları nasıl denetlenmektedir? Her bir laboratuvar yılda kaç kez denetlenmiştir? Bu laboratuvarların denetimi kimler tarafından yapılmaktadır? Kalıntı analizleri yapan laboratuvarlar yurtiçi ve yurtdışı yeterlik testlerine katılmakta mıdır? Yetki verildiği tarihten bu yana pestisit analizleri konusunda bu testlere katılan ve başarı gösteren laboratuvar sayısı kaçtır?
- 8) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na ait laboratuvarlar ile özel yetki almış laboratuvarların analiz ettiği pestisit etken madde sayısı kaçtır? Mevzuatta kullanım izni verilen pestisitlerin tamamı yıllık denetim-izleme çalışmaları kapsamında analiz edilmekte midir?
- 9) Bakanlık gerek kamu ve gerekse özel laboratuvarların doğru ve kesin ölçüm yapıp yapmadıklarını anlamak için Ulusal Gıda Referans Laboratuvarı veya Tübitak'a bağlı Ulusal Metroloji Enstitüsü ile birlikte yeterlilik testleri düzenlemekte midir? Bugüne kadar bu kurumların öncülüğünde kaç yeterlik testi çalışması düzenlenmiştir? Eğer düzenlenmişse sonuçlar nasıl çıkmıştır? Eğer düzenlenmemişse nedeni nedir?
- 10) Geçtiğimiz günlerde muhtemel kanserojen olarak nitelenen "Glifosat" isimli tarım zehrinin 2000 yılından bu yana ve her yıl için Glifosat kullanım miktarı belirtilmek koşuluyla ülkemiz tarımında kullanıldığı miktar ne kadardır?
- 11) Glifosat isimli tarım zehrinin analiz yöntemi kamu ve özel laboratuvarlarda uygulanan analiz yönteminden farklıdır. Glifosat tek başına analiz edilmesi gereken bir kimyasal maddedir; yani bakanlık ve özel laboratuvarların uyguladığı çoklu kalıntı analiz yöntemi ile glifosat belirlenemez. Bu bağlamda 2000 yılından bu yana kamu ve bakanlığın yetki verdiği özel laboratuvarların kaçında glifosat analizi yapılmaktadır? Yapılmıyorsa hangi tarihten itibaren bu analiz yapılmaktadır? 2000 yılından bu yana yıllık bazda kaç gıda ürününde analiz yapılmış ve kalıntı limitini aşsın ya da aşmasın oransal olarak ne kadarında glifosat kalıntısı belirlenmiştir?
- 12) Muhtemel kanserojen olarak sınıflandırılan Glifosat kullanımına 25 Ağustos 2014 tarihli ve 29099 sayılı yeni yönetmelikle de izin verilmiştir. Bu kanserojen kimyasal neden yasaklanmamaktadır?

13) Bakanlığın yürüttüğü kalıntı analizleri çalışmalarında bir üründe tespit edilen pestisit sayısının kaç tane olduğu dikkate alınarak sonuçlar değerlendirmeye tabi tutulmakta mıdır? Aynı ürün içinde hepsi de mevzuatın belirlediği yasal limite uygun 5 ya da 7 ya da 10 tane pestisit kalıntısı çıkması durumunda bakanlık nasıl bir değerlendirme yapmaktadır? Bu ürünler sağlığa zararlı olarak değerlendirilmekte midir?

14) Sadece pestisitlerin değil hormonal sistem üzerinde etkisi olduğundan şüphelenilen fitalatlar, bisfenol-a ya da pestisitlerin bileşiminde yer alan ve gıdalarda kalıntı bırakan alkilfenol etoksilatlar ile ilgili kalıntı izleme çalışmaları yapılmakta mıdır? Ülkemizdeki laboratuvarların kaçında pestisit analizleri ile birlikte alkilfenol etoksilat analizleri de yapılmaktadır? Yapılmışsa bu kimyasalların düzeyi hakkındaki durum nedir?

15) Tarımsal üretim yapılan sahaları pestisitlerle ilaçlama yapmak için kullanılan makinelerin her kullanım öncesi ayar ve kalibrasyonu yapılmakta mıdır? Bu kalibrasyon kimler tarafından yapılmaktadır? Bu konuda bir kayıt ve izleme sistemi var mıdır?

16) Arı ölümlerine yol açan pestisitler olarak nitelenen Neonikotinoid grubu pestisitlerin son on yıl içindeki yıllık kullanım miktarları nedir? Bu pestisitlerin kullanımına bir sınırlama getirilmesi düşünülmekte midir?

17) 2012 yılında çıkarılan Yeni Hal Yasası ülkemizdeki meyve ve sebze hallerinde kalıntı analizleri yapmaya muktedir laboratuvarlar kurulmasını ve hale giren ürünlerde kalıntı kontrolü yapılmasını şart koşuyordu. Ülkemizde şu anda faaliyet gösteren hal sayısı kaçtır? Bu hallerin kaçında laboratuvar kurulmuştur? Laboratuvarlar kurulmamışsa nedeni nedir?